

Demokratiteori – Robert Dahl

I sit ideal demokrati har Robert Dahl følgende fem punkter som skal opfyldes. Han potentere dog at opfyldelse af disse fem punkter ikke automatisk giver ét ideelt demokrati og man kan have demokrati uden at opfylde alle kravene.

Krav	Forklaring
Medbestemmelse	Inden en politik bliver vedtaget, må alle borgere have haft mulighed for at fremsætte deres synspunkter om politikken.
Lighed i valg	Når beslutningen om en politik skal afgøres skal alle borgere have samme mulighed for at stemme og alle stemmer skal optælles som ligestillet.
Opnåelse af begrundet indsigt	Inden for en rimelig tidsramme må alle medlemmer have samme mulighed for at blive informeret om alternativ politik og konsekvenser. Alternative kilder til indsigt skal beskyttes.
kontrol med dagsordnen	Borgerne skal have særlig mulighed for at beslutte, hvilke sager der bliver sat på dagsordnen.
Ingen udelukkelse af voksne	Alle, eller i det mindste de fleste voksne der er underlagt landets love og er permanent bosiddende, skal have de fulde borgerrettigheder der er indeholdt i de fire

	første kriterier.
--	-------------------

Disse fem kriterier vil skabe politisk lighed og give borgerne mulighed for at deltage i den politiske debat.

Ingen stat har nogensinde haft en regering, der fuldt ud levede op til disse kriterier, men de er brugbare normer for en måling af et demokratisk styres resultater og muligheder.

Sammenfattende ses 6 kriterier/institutioner:

Kriterier	Forklaring
Valgte repræsentanter	Kontrollen over styrets politiske afgørelser er gennem forfatningen overdraget til repræsentanter valgt af borgerne. Således er et moderne, omfattende demokratisk styre repræsentativt.
Frie, retfærdige og hyppige valg	De valgte repræsentanter vælges ved hyppige og retfærdige valg.
Ytringsfrihed	Borgerne har ret til at ytre sig uden fare for straf om politiske emner i bred forstand, herunder også kritik af de valgte repræsentanter, regeringen, det socio-økonomiske system og den herskende ideologi.
Alternative informations kilder	Borgerne skal have ret til at søge alternative og uafhængige informationskilder fra andre borgere, eksperter, aviser, tidsskrifter mm.,

	som ikke kontrolleres af styret eller andre politiske grupper, som søger at påvirke borgernes politiske holdninger. Disse kilder bør være effektivt beskyttende af loven.
Forsamlingsfrihed	Borgerne skal have ret til at oprette relativt uafhængige foreninger eller organisationer, uafhængigt af politiske partier og interesseorganisationer.
Omfattende borgerrettigheder	Ingen voksen person, der er permanent bosiddende i landet og underkastet dets love, kan nægtes de rettigheder der er tilgængelige for andre og som er nødvendige for de fem overstående politiske institutioner.

Disse krav er end ikke tilstrækkelige, men skal i det mindste fungere som minimums krav for en demokratisering.

Dahl mener at markedsmekanismen på mange måder støtter og er en forudsætning for demokrati, men samtidig skaber økonomisk ulighed og dermed også politisk ulighed. Han skriver direkte: *Demokrati og markedskapitalisme er bundet sammen i en vedvarende konflikt, i hvilken de gensidigt påvirker og begrænser hinanden* (Dahl 1999, p. 134) og *Da markedskapitalisme uundgåeligt skaber uligheder, begrænser den det demokratiske potentiale i et polyarkisk demokrati ved at fremkalde uligheder i fordelingen af politiske ressourcer* (Dahl 1999, p. 137).

I dette system er borgernes "vagthund" ikke valgene eller domstolene men nyhedsmedierne. Deres gøren og laden bliver ikke styret af skriftlige regler men af almen accepteret praksis og uskrevne regler. En slags faglig integritet. Disse uskrevne regler og den almene praksis bygger på en polyarkisk kultur som er et nødvendigt led i en fri presse.

I forbindelse med at borgerne skal kunne navigere i det politiske rum er det vigtigt at de har mulighed for at vælge politikere der kan overskue de komplicerede problemer for dem. For at de skal kunne vælge de rigtige politikere er det bedst hvis de har mulighed for at kunne vælge kandidater fra etablerede politiske partier der fører en konsekvent politik. Dette gør det nemt for en repræsentant at skabe tillid til at de vil følge borgernes interesser.

The Dark side

Ifølge Dahl er der dog også en "mørk side" af det repræsentative demokrati. Han koger det ned til forholdet: Forhandling mellem politiske og bureaukratiske eliter. Borgerne uddelegerer en enormt, næsten uindskrænket magt til myndighederne. Denne magt bliver kontrolleret igennem de førnævnte kriterier og institutioner men denne kontrol er ikke altid lige robust, hvilket medfører at de styrende eliter har stort spillerum. De bliver dog holdt i ave af hinanden og konkurrerende eliter så de i et pluralistisk demokrati stadig har større magt end den enkelte borger men ikke despotisk magt.

Kritik af Dahls demokrati teori

Der er mange der har kritiseret Robert Dahls demokrati teorier. I dette afsnit blive de vigtigste kritik punkter nævnt.

Dahl kritiseres ofte for at mene at borgerne har lagt større indflydelse på det politiske system end de reelt har. Blandt andet ved at ignorere de mange faktorer der blandt andet holder borgerne uden fra aktivt at påvirke dagsordenen. (Dunleavy og O'Leary 1987, pp. 159)

Holdningen til medierne ses også ofte som tangerende til naiv. Da medierne er privat ejede selskaber der oftest eksisterer for at skabe profit for ejerne vil de primært koncentrere sig om at bringe nyheder og politiske kommentarer ud til den del af befolkningen der kan mest betale for det hvilket kan medføre at medierne ikke repræsenterer bedst. Det samme problem kan opstå som følge af mere eller mindre skjulte aftaler i mellem medierne og dele af politikerne. (Dunleavy og O'Leary 1987, pp. 157)

I interesse organisationerne og partierne vil det ofte bliver eliterne der styre og ikke de menige medlemmer, primært fordi nogle er bedre til at styre end andre og på grund af den store konkurrence med andre organisationer vil dem med den mest effektive styring løbe af med sejren.

(Dunleavy og O'Leary 1987, pp. 154 – 155)

Især konservative har kritiseret Dahls syn på staten som en neutral spiller. Bureaukraterne i det statslige system har deres egne holdninger der som regel handler om at beholde deres job og magt. Derfor er de ikke interesseret i demokratiske processer der kan udhule eller fratage dem deres job og magt. Da de er en del af det statslige system har de en uforholdsmæssig stor magt i det demokratiske system. (Dunleavy og O'Leary 1987, pp. 141)